

अभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

Devendrachudal@gmail.com

तर्फ : ३१ / अंक : ४७ / २०७९ असार १७ गते शुक्रबार / July 1, 2022 / कूल्य रु. १०/-

जाँदाजाँदै मन्त्री खतिवडाका विवादस्पद निर्णय

काठमाडौं। नेकपा एमाले विभाजित भई गठन भएको नेकपा एकीकृत समाजवादी पार्टीबाट पहिलो पटक मन्त्री बनेका विरोध खतिवडाले स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय सम्हालेर उनी मन्त्रीबाट विदा भएका छन्। खतिवडाको कार्याकाल पनि खासै उपलब्धिमुलक हुन नसकेको स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको कर्मचारीहरूले बताउन थालेका छन्।

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय सुरक्षा अनुसार नेकपा एकीकृतले मन्त्रीहरूलाई फिर्ता बोलाउने निर्णय गरेपश्चात् मन्त्री खतिवडाले मन्त्री पदमा रहन माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्टकमल दाहाल र प्रधानमन्त्री शेर बहादुर देउवालाई हारगुहार गरेका भएपनि पार्टीले गरेका निर्णयमा आफुहरूले केही गर्न नसकेन दुवैबाट जावफ पाएपछि मन्त्री खतिवडाले स्वास्थ्य तथा जनसंख्या

>>> बाँकी ८ पेजमा

हालीलाई www.abhiyanweekly.com.np मा पनि पढ्न सकिन्छ।

रुच्ये मात्राले
देखाइन बालहठ !

काठमाडौं। आफ्ना मन्त्रीहरूको हेरफेर गर्ने नेकपा एकीकृत समाजवादीको निर्णय २१ दिनपछि कार्यान्यन भएको छ। प्रधानमन्त्री शेरवहादुर देउवाको सिफारिसमा राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीले एकीकृत समाजवादीले नयाँ मन्त्रीका लागि नाम सिफारिस गरेका व्यक्तिहरूलाई >>> बाँकी ८ पेजमा

राजस्व घट्दै,
भन्सार एजेण्ट बढ़दै

काठमाडौं। लोकसेवा आयोगले लिएको परीक्षामा ६ सय ६० जना भन्सार एजेण्टका लागि छनौट भएच्छन्। लोकसेवा आयोगले निष्पत्ति नै विषयक र पारदर्शी रूपमा छनौट गरेको होला। सावल परीक्षामा कति पास भए भन्दा पनि यतिधेरै भन्सार एजेण्ट किन चाहिएको होला भन्ने हो ?

हरेक दिन राजस्व घट्दैछ। निर्णय केही छैन, आयातमुखी अर्थतन्त्र हो नेपालको। भन्सार एजेण्ट नै नाराखे पनि सरकारले राजस्व उताउन सक्छ। त्यसमाधि हजारौं संख्यामा भन्सार एजेण्ट राख्नु र तिनको संगठनले मागेको सुविधा सरकारले दिनु पनि भ्रष्टाचार नै हो।

>>> बाँकी ८ पेजमा

लोकसेवा आयोगको
अधिकार कटौती

काठमाडौं। प्रतिनिधिसभाले लोकसेवा आयोग सम्बन्धी कानुनलाई संशोधन र एकीकृत गर्न भनेको विद्येयक १२ गते आइतवार पारित गरेको छ। राष्ट्रियसभावाट प्राप्त भएको प्रतिवेदनलाई प्रतिनिधिसभाले जरतोको तरसी पारित गरेको हो। पारित विद्येयकमा लोकसेवा आयोगले हाल प्रयोग गरीरहेको आर्थिक र प्रशासनिक अधिकारमा अाँशिक परिवर्तन गरेको छ। अहिले आयोगका कर्मचारी सरुवा गर्दा आयोगको सहमति लिनुपर्ने व्यवस्थालाई पारित विद्येयकमा आयोगको दरवन्दी अनुसार कर्मचारी उपलब्ध गराउने उल्लेख गरीएको अब सरकारले आयोगमा कार्यरत कर्मचारीलाई आयोगको सहमति विनै सरुवा गर्न सक्ने

भएको छ भने अब सरकारले कर्मचारी पठाउन आयोगको सहमति समेत लिनु नपर्ने पारित प्रस्तावमा उल्लेख गरीएको छ।

तर आयोगमा कार्यरत कुनै विशेष्टीकृत कामको विशेषज्ञता हासिल गरेका वा विशेष गोपनियता कायम गर्नुपर्ने वा कुनै विशेष जिम्मेवारीमा रहेका कर्मचारीलाई अन्य कार्यालयमा सरुवा गर्दा भन्ने आयोगसँग परामर्श गर्नुपर्ने व्यवस्था गरीएको छ। राज्यव्यवस्था समितिमा विद्येयकमाथि छलफल गर्ने क्रममा काग्रेस र आयोगका अधिकारीले प्रशासनिक र आर्थिक स्वायतता खोस्न तथा आयोगलाई काठमाडौंमा सिमित गर्ने

>>> बाँकी ८ पेजमा

नेपालमा यस्तो
हत्या नभित्रियोस्

काठमाडौं। असार १५ गते भारतको राजस्थानको उदयपुर सहरमा २ जना उग्रवादी मुसलमानले एक हिन्दु युवालाई हिन्दु भएको कारण धाँटी रेटेर हत्या गरेपछि भारतभिर अशात्ति फैलेको छ। हिन्दुहरू आन्दोलित भएका छन्। थाप हिसाका धना बदला भनेर भाजा सरकारले व्यापक सुरक्षाप्रवन्ध मिलाएको छ।

भारतकै मुसलमान समुदायले यो हत्याका कडा आलोचना गरेका छन्। यो सद्भाव भद्र कउने उग्रवादीको काम भनेका छन्।

नेपालमा रोहिंग्या मुसलमानको आन्दोलन सुरु भएको छ। रोहिंग्याहरू राष्ट्रसंघ, आप्रवासी कार्यालयमा धर्ना दिइरहेका छन्। केही सयको हाराहारीमा नेपाल पसेका रोहिंग्याहरूको जनसंख्या

कांग्रेस र माओवादी केन्द्रबीच मात्र गठबन्धन हुन सक्ने सम्भावना

सिट बाँडफाँड गर्न कांग्रेसलाई सक्स, एकीकृत समाजवादी रुष्ट

काठमाडौं। पाँच दलीय गठबन्धनले स्थानीय तहको निर्वाचनमा पाएको सफलतालाई मध्यनजर गरेर आउँदो कार्तिकको अन्तिम हत्ता वा मंसिरको पहिलो हप्तामा हुन सक्ने प्रदेशसभा र संघीय संसदको निर्वाचनमा समेत गठबन्धन नै गरेर जाने सहमति गरेका भए पनि भागवाङ्गा गर्न गठबन्धनलाई महाभारत हुने अवस्था देखिएको छ।

सताको नेतृत्वकर्ता दल नेपाली कांग्रेसले कस्तिमा ६० प्रतिशत अर्थात प्रतिनिधिसभाको प्रत्यक्षतर्फ रहेको १ सय ६५ सिट मध्ये घटीमा ९९ सिट लिएर बाँकी सिट गठबन्धनमा रहेका दलहरूलाई दिने मनसाय देखाएपछि माओवादी केन्द्र र नेकपा एकीकृत समाजवादी पार्टी भरिकाएका छन्। कांग्रेसका नेताहरूले पार्टी सभापति समेत रहेका प्रधानमन्त्री शेर बहादुर देउवालाई ६० प्रतिशत भन्दा कम सिटमा सहमति नगर्न दबाव दिईहेका हुनाले सिटको बाँडफाँड गर्न फलामको च्युरा पाउनु सरह हुन सक्छ।

गठबन्धनमा रहेका दलहरू मध्येको जसपा विभाजनको अवस्थामा पुगेको छ। पार्टी अध्यक्ष उपेन्द्र यादव र संघीय अध्यक्ष

डा. बाबुराम भट्टराईबीचको द्वन्द्व उत्कर्षमा पुगेको छ। जसपा विभाजित भएको अवस्थामा जसपा गठबन्धनमा रहने कि नरहने र डा. भट्टराईले नेतृत्व गर्ने दलको अवस्था कस्तो हुने ? त्यो एकिन हुन

सकेको छैन। माओवादी केन्द्रले अहिले आफुसँग भएको संख्या भन्दा ३ सिट बढी बढाएर ५२ सिट आफ्नो पार्टीले पाउनुपर्ने अन्दा रहेको छ भने नेकपा एकीकृत समाजवादी पार्टीले समेत आफ्नो पार्टीले समेत आफ्नो पार्टीले अवस्था कस्तो हुने ? त्यो एकिन हुन

घटीमा ३० सिट पाउनुपर्ने बताइरहेको छ। यी दुवै पार्टीले मार्गेको संख्या ६५ भन्दा बढी भएको र गठबन्धनमा रहेका अवस्थामा ३० सिट पाउनुपर्ने बताइरहेको छ। यी दुवै पार्टीले मार्गेको संख्या ६५ भन्दा बढी भएको र गठबन्धनमा रहेका

>>> बाँकी ८ पेजमा

जसपाको विवाद उत्कर्षमा

यादव र भट्टराई आ आफ्नै रणनीतिमा

काठमाडौं। पाँच दलीय गठबन्धनमा रहेको जनता समाजवादी पार्टी भित्रको विवाद अहिले सङ्कमै छात्रालुल भएको छ। जनता समाजवादीका अध्यक्ष उपेन्द्र यादव र संघीय परिषद् अध्यक्ष डा. बाबुराम भट्टराईबीचको द्वन्द्वले पार्टी विभाजन हुन सक्ने सम्भावना समेत बढ्दै गरेको छ। नेताहरूले पार्टीका नेताहरूले बताउन थालेका छन्।

पार्टी अध्यक्ष उपेन्द्र यादवले आफ्नो पक्षका केन्द्रीय कार्यकारिणी सदस्यहरूमात्र राखेर बैठक गरेपछि पार्टीभित्रको विवाद उत्कर्षमा पुगेको हो। पार्टी भित्रको विवाद बढ्दै जाँदा संसदीय दल र केन्द्रीय समितिमा

बहमुत पुन्याएर एकले अर्को पक्षलाई कारबाही गर्न तयारीमा अध्यक्ष यादव र संघीय परिषद् अध्यक्ष भट्टराई लागि परेका छन्। यादव पक्षको बैठकका अहिले अन्तिपरिषद् मा रहेका मन्त्रीहरूलाई फिर्ता बोलाएर नयाँमन्त्री पठाउने र भट्टराई लगायत उनी पक्षीय कृषि मन्त्री समेत रहेका महेन्द्र यादव र कार्यकारिणी सदस्य रहेका गंगा नारायण श्रेष्ठलाई समेत कारबाही गर्ने सम्भको तयारी यादव पक्षले गरेको छ।

डा. बाबुराम भट्टराईलाई समेत स्पष्टीकरण सोधे यादव पक्षको रणनीति भएपछि अध्यक्ष

>>> बाँकी ८ पेजमा

प्रभु उच्चान्ती मुद्दती
मेहेनतको कमाईमा थप उच्च ब्याजदर स्वदेशमै

prabhuk bank

Remittance Fixed Deposit

मा उच्चतम् ब्याजदर

12.03%

साप्तिक ब्याजदर

भाजपाको हिन्दूत्व संचालित नीति र सामाजिक मिडिया

आदित्य जी,

जब हामी कुनै पनि राष्ट्रको बारेमा कुरा गर्छौं भने विविधता आधारभूत तत्व हो। हरेक देश, चाहे त्यो विकसित होस् वा विकासशील, आफ्नो समाजमा अधिकतम उदार मूल्यहरू अभ्यास गर्ने प्रयास गर्दछ। तर, भारतको सन्दर्भमा त्यहाँको अवस्था असामान्य छ। यद्यपि भारतसँग ऐतिहासिक मूल्य र ऐतिहासिक संस्कृति छ, तर मोदीको हिन्दू राष्ट्रमा स्थिति फरक छ। उदारवादी आवाजहरू मैन र मारिएका छन्। मोदीको भारतमा धर्मनिरपेक्षताको कुनै स्थान छैन। दुर्भाग्यवाद, भारतीय मिडिया पूर्ण रूपमा भारत सरकारको मुख्यको दुका बनेको छ।

यसले भारतीय अत्यसंख्यकहरू विरुद्ध भारतीय जनताको हृदय र दिमागलाई विषाक्त बनाउन महत्वपूर्ण भूमिका खेलिरहेको छ।

मिडियाले भाजपाको दरबारमा मात्रै पर्ने समाचारहरू फैलाएर सत्ताधारी वर्गको निर्देशनलाई कडाइका साथ पालन गरिरहेको छ। यो रायले भाजपालाई अधिकातम राजनीतिक धार दिन राज्यको संयन्त्रको प्रयोग कसरी भइरहेको छ भनेर देखाउँछ।

अहिले पूरै भारतीय महासंघ भाजपाको हातमा परेको छ। अखंड भारतको सपना

पूरा गर्ने भाजपाका सोशल मिडिया सेलहरूले गैर(हिन्दू समुदायहरू विरुद्ध सक्रिय रूपमा विष फैलाइरहेका छन्। यो सबै भारत सरकारको इशारेमा भइरहेको छ। तर यो प्रवृत्तिले अत्यसंख्यकहरूको जीवन कष्टकर बनाउँदैछ किनभने उनीहरू मारिएका छन् र उनीहरूको सम्पत्ति हिन्दू कट्टरपन्थीहरूले तोडफोड गरिरहेका छन्।

सन् २०१४ मा भारतीय राष्ट्रिय काग्रेसमाथि भारी जित हासिल गरेर भाजपा सत्तामा आएपछि दक्षिण एसियामा निरन्तर अस्थिरता सुरु भएको नीति निर्माताहरू र अन्य अभ्यासकहरूको विचार छ। भाजपाको सरकार आरएसएसको पछ्याउँदै थियो। भाजपालाई चरमपन्थी संगठन आरएसएसको राजनीतिक ब्रान्ड नाम भन्न सकिन्छ।

भारतको घरेलु, विदेश र सुरक्षा नीतिहरूमा आरएसएसको विकास र हिन्दुत्वको सर्वोच्चतामा उल्लेखनीय वृद्धि भएको छ। आरएसएसले भारतमा हिन्दू वर्चस्व र दक्षिण एसियामा हिन्दुस्तानको (भारतको) वर्चस्व कायाम गरी बृहत्तर भारतको भ्रामक रणनीति अपनाइरहेको छ। व्यावहारिक प्रमाणीकरणले सुभाव दिन्छ कि सामूहिक उत्राता र पाकिस्तान-बासिङ्को राष्ट्रसँग कोरियोग्राफ गरिएको उपभोग भाजपाले आफ्नो उद्देश्यको प्राप्तिको लागि भाडामा लिएको छ।

बीजेपीले भारत-नियन्त्रित जम्मु र कश्मीरलाई प्रभावकारी रूपमा समाहित गर्न धारा घट्ट र घट्ट(ब् को खारेज र नागरिक संशोधन ऐन लागू गर्नु आरएसएसको दीर्घकालीन डिजाइनको

सबैभन्दा ठूलो प्रवर्शन हो।

निर्दोष कश्मीरहरूको हिसा कुनै नयाँ कुरा होइन, यो जङ्गदृढ देखिको हो र हिसा जारी छ तर, सन् २००८ को उपत्यकामा भएको जनआन्दोलनबाट यो बढेको थियो। हण्ड पछि, कश्मीरका जनता शारीरिक र मनोवैज्ञानिक यातनामा छन्। इस्लामिक स्टेट अफ इराक र सिरिया (ISIS) ले २०२० को शुरुमा ख्वाइस अफ हिन्द नामक भारत केन्द्रित प्रचार सामग्री जारी गयो।

भारतीय मुस्लिमहरू विरुद्धको बहुसंख्यक हिसा आफौमा वैचारिक चरमपन्थी हिसाको एक भिन्न धारा मात्र होइन, तर यसले समुदायलाई बाँकी समाजबाट अलगै बनाउँछ, र युवाहरूलाई आतकावाद वा अतिवादतर्फ कटृपन्थी बनाउने शक्ति राख्छ, जसले गर्दा जिहादी हिसाको खतरा बढाउँछ। देश।

घर वाप्सी पुनर्पैरिवर्तन र यस प्रवृत्तिको सांस्कृतिक र राजनीतिक प्रभावतर्फको प्रवृत्तिलाई देशको वर्तमान राजनीतिक वातावरण र धर्म र राजनीतीबीचको अत्तरसम्बन्धमा यसको परम्परागत अडानबाट स्वतन्त्र रूपमा बुझन सकिन्दैन। २०१४ मा हिन्दुत्वका प्रतीक नरेन्द्र मोदीको नेतृत्वमा सत्तामा आएको भाजपा सरकार 'पहिले शौचालय, दोस्रो मन्दिर' भन्ने अभियानको नारासहित सत्तामा आएको थियो।

गान्धीको दर्शन र उनको जन्मको करिब १५० वर्षपछिको विरासतमा चित्रण, स्वच्छ भारत वा स्वच्छ भारत व्यापक कार्यक्रमहरू, प्रचार र राजनीतिक एजेन्डाहरूसहितको एउटा स्मारक

परियोजना हो।

गान्धीले प्रथ्यात रूपमा भनेका थिए कि स्वतन्त्रता भन्दा सरसफाई महत्त वपूर्ण छु र मोदीले शहरी नवीकरण र सम्पदाको सुधारबाट विश्व सम्पदा सम्पदा भित्र विवादास्पद कर्पोरेट(वित्त पोषित पूर्वाधारहरू आउटसोर्सिङ्सम सबै कुरालाई इन्धन गर्न त्यो भावनाको लाभ उठाएका छन्।

भारतको विशाल पुरातात्त्विक र ऐतिहासिक विरासत अब बजारीकरण, टेन्डर, लिलापी, र निगमहरूले भविष्यको लागि विगतको लाभ उठाउने नवउदारवादी रणनीति भित्रुअपनाइएको भइरहेको छ। र जब यी चालहरूलाई व्यायात्मक रूपमा व्याग्य गर्न सजिलो छ, यो ज्ञ। घ लिलियन जनताको राष्ट्रियका लागि व्यावहारिक विकल्पहरू प्रस्ताव गर्न गाहो छ, जसमध्ये लाखो पानी र सरसफाइ जस्ता आधारभूत सेवाहरू बिना छन्।

यो स्पष्ट छ कि यो घर वाप्सी त्यसपछि एक बहुस्तर प्रक्रिया हुन्छ स जसमा नागरिक निकायलाई विषयबाट कानुनको वस्तुमा रूपान्तरण, व्यक्तिबाट समुदायमा प्राथमिक कारकको रूपमा केन्द्रित स्थानान्तरण र पहिचानको क्षणिक परिवर्तनबाट परिवर्तनको दीर्घकालीन प्रक्रियामा 'रूपान्तरण'को विकास भएको देखिन्छ। जब यी प्रक्रियाहरू र खेरे रंगको ठाउँहरू सत्तामा भएकाहरूले सहज बनाउँछन्, तब यस्तो देखिन्छ, जब धर्म परिवर्तनलाई धूर वापसीको भाषामा वर्णन गर्न सकिन्छ। या त प्रेम वा धृणा, ख्क नाइपलले स्वच्छता

अभियानका अभियुक्त पिता गान्धीको बारेमा आफ्नो सगीतमा लेखेका थिए कि औपनिवेशिकता र सम्यताको बृहत्तर सन्दर्भमा शौचालयलाई पुनर्विचार गर्नुपर्छस् सरसफाइलाई जात, जाति र असक्षमतासँग जोडिएको थियो र आशाहीन रूपमा विभाजित भयो। देश, कमजोरीमा विभाजन, विदेशी शासन कमजोरी।

तर एक अशुद्ध सार्वजनिक डोमेन अफै पनि रहन्छ, रोड्रिग्सको तर्क छ, ट्रयाकै त्यो छुवाउन, जातीय पूर्वाग्रह, भेदभाव र अपमानको लागि अपर्याप्त प्रतिक्रियाको कारण।

वास्तवमा, सार्वजनिक फोहोरको निन्दा गरेर, गान्धीलु संरचना र सामाजिक सम्बन्धहरू जसले फोहोरलाई पुनर्स् उत्पादन गर्नु को पनि निन्दा गरिरहेका थिए।

आज, बीजेपीले गान्धीको राष्ट्रियवादी, औपनिवेशिक मुक्ति विरोधी अभियक्तिलाई आफ्नो ब्रान्डको सरकारी मानसिकताको लागि प्रभावकारी रूपमा विनियोजन गरेको छ। गान्धी, स्वच्छ भारत, र विरासत सबैलाई विगतलाई उदार बनाउन पुनर्स् संयोजक नागरिक अपनाउने अभियानमा प्रयोग गरिएको छ।

विवादको अर्को बिन्दु यो हो कि 'मन्दिर र शौचालय' कार्यक्रमको नेक्सस आम मानसिकाका आधारभूत आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न उद्देश्यले होइन, तर शुल्क तिर्ने पर्यटकहरूको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न र बढादो, ब्रान्डेड अन्तर्राष्ट्रिय उद्योगलाई बढावा दिनको लागि हो।

OUTCOME OF OIC FMS CONFERENCE ON AFGHANISTAN

Mr Gurung

ON Sunday, 19 December 2021, Pakistan hosted the historic 17th extraordinary meeting of the Organization of Islamic Cooperation (OIC) Council of Foreign Ministers (CFM), at Islamabad, which was formally convened by the current OIC chair, Saudi Arabia. This was the largest international gathering ever convened on Afghanistan after the withdrawal of the US/NATO forces from Afghanistan and its takeover by the Taliban government, to mobilize resources to avert an impending major humanitarian crisis in Afghanistan. As the US/NATO forces continued to withdraw from Afghanistan in 2020/2021 and the Taliban made efforts to have a dialogue with the former Ghani Administration in Afghanistan to form an all inclusive government as per the Doha Deal, due to Ghani Government's delaying tactics based on its greed to solely stick to power, a few rounds of talks held remained inconclusive.

As a consequence, with the completion of the withdrawal by 15 August 2021, the Taliban took over Afghanistan, including Kabul without any resistance, because while President Ghani fled Afghanistan on 14 August 2021, the Afghan Army had also disappeared. As the withdrawal of the last elements of the US/NATO forces had gotten messy, although the Taliban never disturbed the withdrawal operation, after withdrawal, the US and NATO countries adopted a harsh policy towards the Taliban government. This has happened despite the fact that the Taliban announced a general amnesty for all Afghans, allowed women to work, vowed that the Afghan soil will not be used against any other country, and they also made their government inclusive by including representatives of

other ethnic groups. As part of their harsh policy, the US and NATO countries announced that the Taliban government in Afghanistan will not be recognized and no direct economic aid will be provided unless the Taliban government practically shows that it was religiously implementing the above stated points.

Even the US government has frozen about \$10 billion assets of Afghanistan. Hence, in the last five months the Afghan people have almost been starved as Afghan currency has lost its value, the Taliban government has no money to pay salaries to the employees, conduct trade and the banking system of Afghanistan also stands paralysed. Although Pakistan and some other countries have provided humanitarian assistance to Afghanistan, that is too meagre to meet the needs of the Afghan population. Taking into consideration the gravity of the impending humanitarian crisis in Afghanistan, and knowing that such a crisis will adversely affect it as a neighbour, the Pakistan government has been making appeals to the world community to help the Afghan people. Due to Pakistan's advocacy of the Afghan crisis, the current Chairman of the OIC, Saudi Arabia, was kind to convene a special meeting of the Council of Foreign Ministers of the OIC to discuss the looming humanitarian crisis in Afghanistan and the humanitarian assistance required to avert the crisis.

Pakistan offered to host the conference, which was held on 19 December 2021 at Islamabad successfully for which Pakistan's Foreign Minister and its Foreign Ministry deserve congratulations. The conference was attended by the OIC Secretary General, Foreign Ministers of 57 OIC member countries, special representative of the UN Secretary General and

representatives of the United States, European Union, Russia, China and Japan. A delegation of the Taliban-led government of Afghanistan was also invited and attended the conference to present to the moot the humanitarian crisis, which Afghanistan was facing and the humanitarian assistance required to avert that. While addressing the conference as a keynote speaker, whereas Prime Minister Imran Khan, highlighted the impending humanitarian crisis in Afghanistan and appealed for the world's urgent assistance to avert that, Pakistan's Foreign Minister presented various proposals in Afghanistan to assist the millions facing the hunger and a harsh winter. The Foreign Minister of Saudi Arabia also announced the provision of one billion Saudi Riyals as humanitarian assistance to Afghanistan.

The OIC Secretary General appointed Ambassador Tariq Ali Bakheet as his Special Envoy on Afghanistan. The delegates also said they would work through the UN, "to unlock the financial and banking channels to resume liquidity and flow of financial and humanitarian assistance". An OIC resolution released after the meeting said the Islamic Development Bank would lead the effort to free up assistance by the first quarter of next year. It also urged Afghanistan's rulers to abide by "obligations under international human rights covenants, especially with regard to the rights of women, children, youth, elderly and people with special needs". The above discussion indicates that the conference has been a great success in finding ways to address the upcoming humanitarian crisis in Afghanistan and on its successful conclusion Pakistan can rightly feel satisfied as it was able to draw the direly required world attention, especially of the OIC member countries, towards the Afghan people's economic plight.

Surely, as pledged during the conference, the Islamic countries are likely to provide the required economic assistance to the Afghan people and the impending humanitarian crisis will be averted, which otherwise would have also adversely impacted Pakistan.

Where as the hosting of the conference has raised Pakistan's image on the world stage, on the sidelines of the conference, Pakistan also got a chance to discuss the issue of Jammu and Kashmir with the OIC Secretary General and consolidate OIC's support on the dispute.

Ambassador of Pakistan Essay Writing and Speech Competition

Pakistan Embassy Kathmandu, organized award giving ceremonies of 9th Annual Ambassador of Pakistan Essay Writing Competition and 5th Annual Ambassador of Pakistan Speech Competition. Syed Haider Shah, Ambassador of Pakistan gave away awards to the winning students.

Students who secured first, second and third position in the Essay Writing Competition were presented Gold, Silver and Bronze medals along with Souvenir and cash prizes. The next ten best students were also presented with cash prizes. The topic of Essay Writing competition was "Climate Change a Harsh Reality - Measures required to Pacify Effects at Individual and Collective Level". 1st, 2nd, 3rd and 4th position holders of the Speech Competition were presented with Souvenir along with Gold, Silver, Bronze medals and cash prizes. The next twelve best students also received cash prizes. Topic for Speech competition was "Importance of Social Media in Education".

पद्धत्यौ हारी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यो ज्यादै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो जर्रे पनि जस्ले सरिक्यो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहातर भयर यकै पाटक मर्न सकै।

- अतिरिक्ताणी

अभियान

सम्पादकीय

सरकार के नालायकीपनको कारण मल्यवद्धि

पाँच दलिय परमादेशको शेरवहादुर देउवा नेतृत्वको सरकार अहिले नेपाली जनताको लागि 'आकाशको फल आँखा तरी मर' जस्तै भएको छ । जनता मंहगीको मारमा परेका छन् । सर्वसाधारण जनताको चुल्हो बन्द हुने अवस्थामा पुगेको भएपनि सरकार भने रमिते बनेर बसिरहेको छ । विश्वव्यापी रूपमै पेट्रोलियम पदार्थको मुल्य बढेको कारण देखाउदै सरकारले पटक/पटक पेट्रोलियम पदार्थको मुल्य बढाउदै लगेको छ । पेट्रोलियम पदार्थको मुल्यवृद्धिले गर्दा सबारी साधनदेखि खाद्यान्तको समेत भारी मात्रामा मूल्यवृद्धि भएको छ । सरकारले १५/१५ दिनमा पेट्रोलियम पदार्थको मुल्यवृद्धि गर्ने गरेको भएपनि पेट्रोलियम पदार्थ बाहेक अन्य बस्तुको मुल्य एकपटक बढेपछि मुल्य घटन सकेको इतिहास नेपाली बजारमा छैन । सरकारकै हैलचेक्याईको कारण पछिल्लो समयमा बजार अनियन्त्रित हुदै गएको छ । सरकारले मुल्य नियन्त्रण गर्न तेपाल खाद्य कम्पनी र साल्ट ट्रेडिङ कर्पोरेशनलाई सहुलियत दरमा चीनी आयत गर्न दिने देउवा सरकार भन्दा अगाडीका सरकारहरूको निर्णयलाई कायम राख्न नसकदा चीनीको मुल्य वृद्धि भएको छ । खाद्य कम्पनी र साल्टले चीनी आयत गर्न सरकारलाई पटक/पटक लिखित आग्रह गर्दा समेत अनुमति नदिएको हुनाले अहिले व्यापारीहरूले आफुखुसी चिनीको मुल्य तोकेर प्रति केजी ११०/११५ पुऱ्याएका छन् । साल्टले आफुसँग रहेको चीनीको मुल्य तोकेर स्टक रहन्जेल प्रतिकेजी ७३ रुपैयामा चीनी विक्री वितरण गर्दै आएको थियो । सरकारले सहुलियत दरमा साल्टलाई चिनी आयत गर्न अनुमति दिएको भए अदिने जनताले चीनीको मुल्य बढी विनार्पन अत्यधिक आउन्ने शिगत ।

आहल जनताल मानकांका मूल्य बढा तिनुपन अवस्था आउन थिएन । सरकारले चिनी आयतमा ४० प्रतिशत भन्सार कर लगाएको छ भने नेपालमा रहेका चीनी मिल मालिकहरूले आफुसँग रहेको चिनी महँगो मुल्यमा बेच्न लुकाएर राखेका छन् । साल्टले चिनी विक्री वितरण गर्उनेल तिनि क्षेत्रका व्यापारी र उद्योगपतिहरूले आफुसँग भएको चीनी विक्री वितरण गरेनन । जब साल्ट सँग चिनी सकिन्छ अनि उनिहरूले आफुहरूसँग भएको चिनी बजारमा ल्याएर महागो मुल्यमा विक्री वितरण गर्दा समेत सरकार मौन बसेको छ । नेपाललाई अहिले वार्षिक रूपमा अढाई लाख देखि ३ लाख मेट्रीकिटन सम्म चिनको आवश्यकता हुन्छ भने नेपालमा एकलाख ८० हजार मेट्रिक टन मात्र उत्पादन हुने गरेको र बाकी रहेका करीब १ लाख टन चीनी विदेशवाट आयत गर्न पर्ने हुन्छ । तिनि क्षेत्रका व्यापारीहरू र उद्योगपतिहरूले चीनी आयत नगर्न गरेकाले गर्दा सरकारले तै आफ्ना संयन्त्रबाट चीनी आयत गरी जनतालाई खुवाउनु पर्ने बाध्यता रहेका भएपनि सरकार भने सहलियत दरमा चिनी आयत गरी विक्री वितरणको जिम्मा साल्टलाई दिन तयार देखिएको छैन । साल्टलाई चीनी आयत गर्न सहमति दिएको भए अहिले बजारमा चीनीको मूल्य यति धेरै पुग्ने थिएन । देउवा सरकार परमादेशवाट निर्माण भएकाले यो सरकारलाई जनताका समस्याहरू समाधान गर्ने फुर्सद छैन । पाँच दिलिय गठन्धनमा रहेका दलहरूलाई भागवण्डा गरेर मन्त्रालय बाँडिएका हुनाले मन्त्रालय स्तरमा एक अर्काका समस्याप्रति अको मन्त्रालयलाई कर्तृ चासो रहेको देखिएको छैन ।

वर्षायाम सकिने वित्तिको नेपाली हरूको महान् चाड पर्व दशै तिहार छट जस्ता पर्वहरू आउने र त्यस बेला चीनीको खपत अरु बढन सक्ने भएपनि सरकारले आजसम्म चीनी आयतको लागि सम्बन्धीत निकायलाई कुनै अनुमति दिएको छैन । भन्सार दर महगो गरीएकोले गर्दा यहि भन्सार दरमा विदेशवाट चिनी आयत गरेर नेपालमा ल्याउन निजि क्षेत्रका व्यापारी र उद्योगपतिहरू कोही तयार देखिएका छैनन । त्यही कारणले गर्दा विगतका सरकारहरूले २० प्रतिशत भन्सार दरमा साल्टलाई चीनी आयत गर्न अनुमति दिने गरेका थिए तर अहिलेको परमादेशको सरकारले साल्टको आग्रहलाई समेत वेवास्ता गर्दै सरकारले नै बजारमा चिनीको हाहाकार गरी बढी मुल्यमा विक्री गर्न वातावरण व्यापारीहरूलाई मिलाई दिएको हुनाले परमादेशको देउवा सरकार जनतापाइ उन्नतरापी नभाको पाइ भाको दु ।

जनताप्रात उत्तरदाया नभएका प्रष्ट भएका छ ।
पछिल्लो समायमा उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय काग्रेसका नेताले नै समालेका र प्रधानमन्त्री समेत काग्रेसकै भएकाले अब तत्काल साल्ट ट्रेडिङ कर्पोरेशनलाई सहुलियत दरमा चीनी आयत गर्ने अनुमति दिएर बजारमा चीनीको प्रयाप्त उपलब्ध गराउनु आवश्यक छ । सरकारले न त बैलैमा कृषकलाई मल दिन सकेको छ न त विउ विजन तै पार्टीगत स्वार्थ र व्यक्तिगत स्वार्थका लागि जस्तो सुकै निर्णय गर्न पछि नपर्ने देउवा सरकार र पाँच दिलिय गठवन्धन किन जनताका आधारभुत आवश्यकता पुरा गर्न महत्वपूर्ण निर्णयहरू गर्न चाहिरहेका छैनन् अहिलेको सरकारको आवश्यकता भनेको यहि हो भन्ने हामीले ठानेका छौं ।

सरकारकै कारण नेपालको प्रतिष्ठा र विश्वास गुम्दै

विगत एक वर्ष देखि मुलुकमा पाँच दलीय गठबन्धन रहेको छ । त्यही गठबन्धनको शेरबहादुर देउवा नेतृत्वको सरकार अहिले सञ्चालित भएको छ । पाँच दलीय गठबन्धनमा नेपाली कांग्रेस, माओवादी केन्द्र, नेकपा एकीकृत समाजवादी, जनता समाजवादी र राष्ट्रिय जनमोर्चा रहेका छन् । राष्ट्रिय जनमोर्चा संघीय सरकारमा सहभागि नभएको भएपनि केही प्रदेश सरकारमा सहभागि भएको हुनाले उ पनि अन्य दल जतिकै दोषी रहेको छ । पाँच दलीय गठबन्धन मुलुकको हित र विकासका लागि नभएर सत्ता हत्याउनैका लागि गठबन्धन भएको विस्तारै प्रमाणित हुँदै गएको छ । जनताका जल्लाबल्दा समस्याहरू समाधान गर्न देउवा सरकार असफल सावित भएको छ । तर देउवा सरकार त्यसलाई स्वीकार गर्न तयार देखिएको छैन । गत वैशाख ३० मा भएको स्थानीय तहको निर्वाचनमा पनि पाँच दलीय गठबन्धन नै गरेर निर्वाचनमा गएको र त्यसको सबैभन्दा बढी फाइदा नेपाली कांग्रेसले उठाएको हुनाले ऊ होसिएको छ । नेपाली कांग्रेसले सबैभन्दा बढी स्थानीय तह जितेर पहिलो दलो पार्टी बन्न सफल भएको छ ।

• देवेन्द्र चुडाल
devendrachudal@gmail.com

अवस्थामा देखिएका छैनन् । अर्थात
उनीहरूलाई जनताको विश्वास नभएकै
कारण एमालेसँग मिडन पाँच दलीय
गठबन्धन नै लागि परेको छ । तर
पछिल्लो समयमा गठबन्धनमा रहेका दल
मध्येको नेकपा एकीकृत समाजवादीले
आफूहरूलाई कांग्रेस र माओवादी केन्द्रले
धोका दिएको बताउँदै आएको भएपनि ऊ
फेरी गठबन्धनकै पक्षमा रहेको बताईरहेको
छ । त्यसको एउटै कारण हो चुनावमा
जाँदा नरामो पराजय भोगिने द्वर ।

स्थानीय तहको निर्वाचनमा नेकपा एमालेलाई धुलो चाटउने अभिव्यक्ति दिँदै आएका नेकपा एसका अध्यक्ष माधव नेपाल आफैले धुलो चाटेका छन् । ७ सय ५३ वटा स्थानीय तह मध्येका २० वटामा मात्र गठबन्धनको सहारामा निर्वाचन जितेका नेपालले एकलै निर्वाचनमा गएको अवस्था थियो भने उनको पार्टी शुन्य अवस्थामा रहने निश्चित जस्तै भएको स्थानीय तहको परिणामले देखाएको छ । पाँच दलीय गठबन्धनमा रहेका माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले पनि स्थानीय तहको निर्वाचनमा आफ्नो पार्टी पहिलो वा दोस्रो हुने उद्घोष गर्दै आएका भएपनि उनको पार्टी भने तेस्रो स्थानमा रहन बाध्य भयो । २०७४ मा भएको स्थानीय तहको निर्वाचनमा समेत माओवादी केन्द्र तेस्रो स्थानमा रहेको

माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्टकमल दाहालले स्थानीय तहको निर्वाचन अधि भनेको थिए, स्थानीय तहको निर्वाचन पछि नेकपा एमालेलाई वत्ती बालेर खोजुपर्ने हुन्छ भनेर तर दाहालको अभिव्यक्ति ठीक विपरित नेकपा एमालेले सबैभन्दा बढी पपुलर मत ल्याएको र पार्टीगत हैसियतमा समेत माओवादीको भन्दा भण्डै दोब्बर स्थानीय तहमा जित हाँसिल गरेका हुनाले दाहालको भुठो अभिव्यक्तिको पोल खुलेको छ । माओवादी केन्द्र एकलै निर्वाचनमा जान सक्ने अवस्थामा नरहेकोले गर्दा उ समेत कांग्रेसको पिछलगु भएर निर्वाचनमा जान चाहिरहेको छ । नेपाल र नेपाली जनताको लागि पाँच दलीय

गठबन्धन बनेको होइन यो गठबन्धन सत्ता
हत्याउनका लागि मात्र निर्माण गरिएको
हुनाले पाँच दलीय गठबन्धनको निर्माण
पछि मुलुकको राष्ट्रियता कमजोर भएको
छ भने परराष्ट्रनीति समेत असफलताको
मार्गतर्फ उन्मुख हुँदै आएको छ ।

नेपालले अंगालेको परराष्ट्र नीतिको
विरुद्ध देउवा सरकार अधि बढेको
छ । नेपालको भूराजनीतिक अवस्थाको
ख्यालै नगरि देउवा सरकारले परराष्ट्र

नेपालको साख गिरेको छ । पाँच दलीय
गठबन्धनमा रहेको नेकपा एकीकृत
समाजवादीका सम्मानित नेता एवं पूर्व
प्रधानमन्त्री भलनाथ खनालले समेत
पछिल्लो समयमा पाँच दलीय गठबन्धन
निर्माण पछि र देउवा सरकारको कारण
राष्ट्रियतामाथि खतरा भनै बढेको
बताएका छन् । नेता खनालले आफ्नै
दलको सरकारमा सहभागि भएको
भएपनि गठबन्धन बनेपछि राष्ट्रियतामाथि
खतरा बढेको ठोकुवा समेत गरेका
हुनाले ढिलै भएपनि खनालको आँखा
खुलेको जस्तो देखिएको छ । यदि
खनाललाई मुलुक प्यारो छ भने तत्काल
उनको पार्टी सत्ताबाट बाहिर आएर
राष्ट्रियतालाई बलियो बनाउने पक्षमा
अघि बद्न सक्नुपर्दछ । यदि खनालले
साँच्चिकै खतरा देखेका हुन् भने र
उनलाई जनतामाथि विश्वास छ भने
उनको पार्टीले तत्काल गठबन्धन तोडेर
एकलै निर्वाचनमा जाने हिम्मत गर्नु
आजको आवश्यकता हो । यदि त्यसो
हुन सक्दैन भने खनालपनि व्यक्तिगत
स्वार्थ पूरा गर्नका लागि मात्र त्यस्तो
बोलिरहेको छन् भनेर जनताले किन
नभन्ने ?

पाँच दलीय गठबन्धनको सरकार
रहेकै बेला एमसीसीलाई पारित गराउने
रणनीतिमा दाहाल-नेपालले प्रधानमन्त्री
देउवालाई सहयोग गरेका थिए एमसीसीमा
सही गर्ने व्यक्ति अहिले पनि मन्त्री रहेका
छन् । जनताको व्यापक दबाब पछि
जनतालाई भुक्याउनका लागि व्याख्यातमक
घोषणाको नौटंकी गरियो, व्याख्यातमक
घोषणालाई अमेरिकी सरकारले समर्थन
गरेको सूचना जनतालाई दिन सरकार
असफल रहेको छ । अमेरिकी सरकारले
व्याख्यातमक घोषणालाई अस्वीकार गरेर
एसपीपी नामक अर्को जाल नेपालमाथि
फ्रायाक्यो त्यसको पनि व्यापक विरोध
भएपछि त्यसलाई अस्वीकार गर्ने निर्णय
गर्न सरकार बाध्य भयो । एमसीसीकै
अभिन्न अङ्ग एसपीपी भएकाले त्यो
अस्वीकार गर्न सरकार बाध्य भएको छ
त्यो पनि जनताकै दबाबमा । एमसीसी
नेपालको हितमा छ, अमेरिकी सेना नेपाल
आएमा मलाई मुडेर काठमाडौंबाट बाहिर
पठाइयोस्, सम्पत्ति सरकारीकरण गरियोस्,
नेपाली नागरिक खोसियोस् भन्ने व्यक्ति
आज कुन दलोमा पसेका छन् ?

जान तु मुझमा न रक्खा उ॑।
एसपीपी पारित गरिएको भए
अमेरिकी सेना नेपालको उच्च भूभागमा
परेड खेल्न आउने निश्चित जस्तै
रहेको एसपीपीको मस्यौदामा नै उल्लेख
भएको छ । एसपीपीकै अभिन्न अङ्गका
रूपमा इन्डोप्यासिफिक अन्तर्गत एसपीपी
परियोजना ल्याइएको प्रष्ट हुँदाहुँदै
त्यसलाई व्याख्यात्मक घोषणाको नौटंकी
गरियो । एसपीपीमा हस्ताक्षर गर्ने व्यक्ति
अहिले पनि मन्त्री रहेकाले आफूले
सही गरेको सम्भातालाई व्याख्यात्मक
घोषणाको नौटंकी गर्दा मन्त्रीले
नैतिकताका आधारमा किन राजिनामा
दिएनन् ? पछिल्लो समयमा माओवादी
केन्द्रका अध्यक्ष पुष्टकमल दाहाल आफ्नो
कारणले एमसीसीमा व्याख्यात्मक घोषणा
गरिएको र एसपीपीमा सहभागि नहुने
निर्णय गरिएको भन्दै आफ्नो बचाउमा
लागेका भएपनि दाहालको भनाईमा
कुनै सत्यता छैन । यसरी पाँच दलीय
गठबन्धन र देउवा सरकारको पालामा
राष्ट्रघात गर्ने धेरै प्रयास गरिएका छन् ।
जनताको दबाब थेग्न नसक्ने अवस्था
भएपछि पाँच दलीय गठबन्ध र देउवा
सरकार पछि हट्न बाध्य भएका हुन् ।
यी सबै तथ्यहरूले प्रमाणित हुन्छ देउवा
सरकार आएपछि नेपालको विश्वसामू
प्रतिष्ठामा कमी आएको र राष्ट्रियतालाई
कमजोर पार्ने प्रयास भईरहेको छ ।
सावधान नेपाली जनता पाँच दलीय
गठबन्धन र देउवा सरकार नेपाल र
नेपाली जनताको हितमा छैन, सजग
रहाँ राष्ट्रियता बचाउ ।

जलविद्युत् : आर्थिक समृद्धिको पहिलो खम्बा

मोतिलाल दुगड

विश्वकै महँगो हुने क्रममा छ। यसो हुँदा आयोजनाहरू नाफा कमाउने सद्वा घाटामा जान सक्ने सम्भावना बढिरहेको छ।

नेपाल विद्युत् प्राधिकरणबाट पिपिए गरिसकेका जलविद्युत् आयोजनाले समेत फाइनान्सियल क्लोजर गराउन सकेका छैनन। अहिले देशभरि कम्तीमा पाँच हजार मेगावाटका परियोजना निर्माणाधीन अवस्थामा छन्। यी निर्माणाधीन परियोजनामा अर्बौं लगानी बैंकहरूले निकासा गर्न बाँकी छ। कतिपय बैंकलाई केही परियोजनामा राप्रे अनुभव नरहेको र हाइझेलोजी कम भएको, द्रान्स्मिसन लाइनमा ढिलो भएको कारण रिकभरीमा अद्यारो भएको निर्माण थप जलविद्युत् परियोजनामा लगानी गर्न चाहेका छैन। उनीहरू राष्ट्र बैंकबाट ऊर्जा क्षेत्रमा ६-१० प्रतिशत लगानी गर्नपर्न निर्णयलाई निष्क्रिय गराउन वा परिवर्तन गराउन कम्मर कसरे लागेको स्थिति छ। स्वीकृत भइसकेको ऋणसमेत निकासा नहुँदा परियोजना निर्माणमा समस्या आइरहेको गुनासो प्रवर्तकहरूको छ।

राष्ट्रको प्रमुख आवश्यकता ऊर्जा उत्पादन बढाउने र निकासी गर्न भएकाले सरकारले कम्तीमा उत्पादनको लक्ष्य १५ हजार मेगावाट पुऱ्याउने अठोट गर्नपर्छ। राष्ट्र बैंकले मौद्रिक नीतिमार्फत बैंकहरूले ऊर्जा क्षेत्रमा अनिवार्य गर्नपर्न लगानीको आकार बढाउँदै लैजाउनपर्छ। यो वर्ष ६ प्रतिशत पुऱ्याउने लक्ष्यलाई आगामी आव ०७९/८० मा घटीमा १० प्रतिशत र त्यसपछि प्रत्येक वर्षमा एक-एक प्रतिशतका दरले बढाउँदै १५ प्रतिशत पुऱ्याउनपर्छ। यसलाई कृषि वा अन्य कुनै शीर्षकमा जोड्न नपाउने नीति त्याउन पनि आवश्यक छ। निर्धारित प्रतिशत नपुऱ्याए साविकको व्यवस्था अनुसार बैंकहरूलाई जरियाना लगाउने नीति हुनुपर्छ।

पहिले जलविद्युत्को विषयमा गलत सन्देश थियो- नेपालले विद्युत् उत्पादन गरेर के गर्ने ? कहाँ खपत गर्ने ? भारतले किनेवाला छैन। किने पनि थेरै दररेट मात्र दिन्छ, लगानी नै उद्देन। त्यसमाथि द्विपक्षीय सम्झौतावेगर निकासी गर्न नै गाहो छ। यी सब कुरा गलत साबित भइसको।

अब विद्युत् निर्यात गर्न अन्तर्रसीमा प्रसारण लाइन बनिसकेको छ। दुई देशका प्रधानमन्त्रीको भेटवार्तापछि भारतले नेपाललाई बिजुली बेच्न पहुँच (एकसेस)मात्र दिएन कि खुला बजारमै प्रतिस्पर्धी मूल्यमा बिक्री गर्न सुविधा नै दिएको छ। नेपालबाट भारतमा २० रुपैयाँ प्रतियुनिटसम्मको दरले बिजुली निर्यात हुनु अत्यन्त सुखद पक्ष हो।

कुनै समय भारतमा प्रतियुनिट १५ पैसामा बिक्री गर्नुपर्छ भन्ने बिजुली अहिले चूनूतम तीन रुपैयाँ १५ पैसा भारुमा बिक्री भयो। भारतमा ऊर्जाको माग र मूल्य बढ्दै गएपछि प्रतियुनिट १२ भारुमन्दा बढी (नेरू २०)सम्म पायाँ। यो भाउ अर्कै बढ्दो क्रममै छ। रुस-युक्रेन युद्धले विश्वभर ऊर्जाको संकट बढाएको छ। यसले जलविद्युत्को मूल्य पनि व्यावैत बढाएको छ। युद्ध मध्यर भइहाले पनि यसको असर वर्षासम्म रहने हुनाले ऊर्जाको भाउ घट्नेवाला छैन। ऊर्जाको मूल्य कम हुनेमन्दा पनि बढ्ने सम्भावना मात्रै छ। अहिले भारत ७० प्रतिशत कोइला-ऊर्जामा निर्भर छ। वातावरणमैत्री ऊर्जालाई प्रोत्साहन गर्दै कोइला उत्पादित बिजुली आठ वर्षभित्र घटाएर चूनूतम बनाउन घोषित नीति नै लिएको छ। यो हाप्रो लागि स्वर्णिम अवसर हो।

मौद्रिक नीतिले लिनुपर्न बाटो : आगामी आर्थिक वर्ष ०७९/८० को बजेट आइसकेको छ। बजेटले जलविद्युत् क्षेत्रलाई राष्ट्र सम्बोधन गरेको छ। नेपाल राष्ट्र बैंक आगामी वर्षको मौद्रिक नीतिको तायारीमा छ। मौद्रिक नीतिले पनि तुलनात्मक लाभ धेरै भएको जलविद्युत् क्षेत्रलाई प्रोत्साहित गर्न नीति लिनुपर्छ। देशको ठूलो स्रोतसाधन जलविद्युत् परियोजना विकासमा खर्चिनुपर्छ।

बैंकमा अहिले तरलता (लगानीयोग्य)को चरम अभाव छ। बैंकहरूले जलविद्युत्ना निकासा गरेको कर्जासमेत पाउन ढिलो र आलटाल भइरहेको छ। अर्कोतिर व्याजदरमा प्रिमियम दर बढाउन एकतर्फ निर्णय गरी दबाव दिइरहेका छन्। अफ प्रत्येक त्रैमासमा बेसरेट निरन्तर वृद्धि भई समग्र जलविद्युत् क्षेत्रमा व्याजदर

स्वातंत्र घट्ने। चालू आर्थिक वर्षको पहिलो १० महिनामा पेट्रोलियम पदार्थ दुई खर्ब ५३ अर्ब १६ करोडको भित्रिएको छ, यो आयात गत आवाको सोही अवधिको तुलनामा ८९ प्रतिशतले बढी हो। गत आवाको पूरे वर्षभरि एक खर्ब ७५ अर्ब ६१ करोड रूपैयोवाराबाबरको पेट्रोलियम प्रडक्ट भित्रिएको थियो। सिमेन्ट, डन्डीजस्ता धेरै बिजुली खपत गर्ने उद्योगहरू अहिले पनि डिजेलबाट सञ्चालन हुन बाध्य छन्।

बिजुलीले बहुआयामिक विकासमा महत्व राख्छ। हाप्रो जस्तो मुलुकका लागि जलविद्युत्को विकास अत्यन्त जरूरी छ। देशमा ठूला क्षमताका जलविद्युत् परियोजना आउँदै छन्। हजारौं मेगावाट क्षमताका परियोजना निर्माणाधीन अवस्थामा छन्। बिजुली बिक्री गर्नका लागि भारतीय र बंगलादेशको बजार पाइएको छ। बिजुली उत्पादन बढका भान्छामा र्यासको चुलो होइन, बिजुली चुलो बल थाल्छ। नेपाली सडकमा पेट्रोल-डिजेल गाडी होइन, ब्याट्रीबाट चल्ने बिजुली गाडी कुट्टन थाल्नेछ। यसले व्यापार घाटा कम हुनेछ। बिजुली भारत निकासी गर्दा विदेशी मुद्रा भित्रिन्छ। र, भारतलाई एउटा वस्तुमा भए पनि नेपालप्रति अलिकित निर्भर बनाउन सक्दा ऊसँगको सम्बन्ध थप प्रगाढ बन्छ। नेपाल सरकारले अहिले राप्रो र दूरगामी नीति लिएको छ। बिजुली भारत नियात गर्न हुनाले परियोजना पनि भारतलाई नै निर्माण गर्न दिने नीति राप्रो हो। अहिले ठूला हाइझेपावर निर्माणमा भारतीय सरकारी कम्पनी सल्लम हुँदै छन्। परियम सेती, अरुण तेसो, अरुण चौथोलगायत ठूलो क्षमताका परियोजना भारतले निर्माण गर्दा निर्यातका लागि भने सहज हुनेछ। यी परियोजनामा भारतले लगानी मात्र गर्दैन, भनिनु व्यावत्योग्य छ। यस्तै, विद्युत्

नेपालाई २०-२५ प्रतिशतसम्म निःशुल्क बिजुली दिने भनिएको छ। भारत सरकारले परियोजना पनि निर्माण गर्ने, रोयटी पनि दिने र निःशुल्क बिजुली पनि दिने हुँदा देशलाई राष्ट्रीय लाभ हुनेछ।

३० वर्षपछि ती परियोजना स्वतः नेपाल सरकारको व्यावित्वमा आउँचन। हाप्रो लागि योभन्दा राप्रो को हुन सक्छ ? पानीमाथिको राजनीति नेपालमा नयाँ होइन। जलविद्युत्को विकास प्रयासलाई राजनीतीकरण गर्नेहरूको नेपालमा कमी छैन। यस्तै राजनीतिले नेपालको दशकाँ खेर गएको छ। अब पनि पानीमाथि राजनीति गर्नेहरूलाई आमजनताको तहबाट निगरानी गरिनुपर्छ। ठूला परियोजना नेपाल आफैले निर्माण गर्न सक्दैन, विदेशीलाई निर्माण गर्न दिनुपर्छ। दुई सय मेगावाटसम्मका साना परियोजना निर्माणमा भने नेपालको निजी क्षेत्र नै सक्षम छ। विदेशीले भन्दा कम लागतमा निर्माण गरेरै देखाइसकेका पनि छन्।

बजेटले देखाएको आशा : आगामी वर्षको बजेटले जलविद्युत् विकासमा लिएको बाटो ठीक छ। ठूला र जलशययुक्त आयोजनाका लागि स्रोत व्यवस्थापनसहित लघु तथा मझौला जलविद्युत् र नवीकरणीय ऊर्जाको विकास गरेर आगामी दुई वर्षभित्र सबै नागरिकलाई विद्युत्को सुविधा उपलब्ध गराउने सरकारले बजेटमार्फत घोषणा गरेको छ। आन्तरिक खपतबाट बचत भएको ऊर्जा द्विपक्षीय र बहुपक्षीय व्यापार सम्भौता गरी नियात गरिने पनि बजेटमा उल्लेख छ। ठूला आयोजनालाई आयकर छुट दिने भनिएको छ। द्रान्स्मिसन लाइन बनाउन प्रशस्त बजेट बढाउन चुट्याइएको छ। आगामी वर्ष सात सय ७५ मेगावाट विद्युत् राष्ट्रिय प्रसारण प्राणलीमा थप गर्ने भनिनु व्यावत्योग्य छ। यस्तै, विद्युत्

आयोजनाको प्रवर्द्धकले आयोजनास्थलदेखि सबस्टेसनसम्म प्रसारण लाइन निर्माण गरेमा लागतको ७५ प्रतिशत शोधभर्ना उपलब्ध गराउने व्यवस्था व्यावत्योग्य छ।

जलविद्युत् यस्तौ किसिमको व्यवसाय हो कि यसमा अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा नै छैन। बिजुली भारत वा बंगलादेश जसले लगे पनि अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा छैन, स्वदेशमै खपत भए पनि कुनै प्रतिस्पर्धा छैन। यसको सुखद पक्ष भेनैके अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा नहुनु हो। जलविद्युत्को विकास राजनीतीकरण गर्नेहरूलाई हुन्छ। हामीलाई जलविद्युत् प्रकृतिको अनुपम उपहार हो। यसलाई अधिकतम प्रयोग गर्नुपर्छ।

विगतमा कर्मचारीतन्त्र र नेताहरूले गल्ती गरेकै हुन्। छिटो निर्णय नगर्ने, सानो फाइल पनि महिनौं वर्षाँसम्पैन्डिड राखेर बस्ने। एउटै निर्णयका लागि वर्षाँ पर्खिनु वा धाइरहनुपर्ने। स-सानो कुरामा पनि अड्को थाप्ने। वनले पनि दुःख दिने, स्थानीयले पनि। स्थानीयको अवरोधका कारण जग्गा अधिग्रहणमा पनि उत्तिकै समस्या छ। कुनै पनि आयोजना जग्गा अधिग्रहण गर्दा स्थानीयलाई चलनचल्तीको भाउभन्दा धेरै रकम आरामसाथ दिन तायार छ। तर, यहाँ स्थानीयलाई उचालेर यति धेरै माग तेस्याइन्छ कि ती माग सम्बोधन गरेर परियोजना अगाडि बढाउन सक्ने अवस्था नै हुँदैन। राप्रो मूल्य निर्धारण गरेर मुआब्जा दिँदा पनि स्थानीय असन्तुष्ट हुन्छन। स्थानीयले दुई-चार टावर खडा गर्न नदिंदा वर्षाँसम्पैन्डिड रान्स्मिसन लाइन निर्माण अवरुद्ध भएर अर्बौंको नोकसानी भएका कैर्या उदाहरण छन्। यसरी भने जलविद्युत्को विकास हुन सक्दैन।

● एनआइसी एसिया बैंकले ल्यायो '१० गुणा मुद्रती योजना'

एनआइसी एसिया बैंकले निक्षेप रकमको १० गुणासम्म रकम फिर्ता हुने मुद्रती योजना ल्याएको छ। बैंकले सर्वाधिक उच्च ब्याजदरसहितको 'एनआइसी एसिया सर्वश्रेष्ठ १० गुणा मुद्रती योजना' ल्याएको हो।

योजना व्यक्तिगत, संस्थागत एवं रेमिटान्स ग्राहकलक्षित गरी ल्याइएको बैंकले जनाएको छ। जसअनुसार हाललाई छोटो अवधिसम्म लागू हुने योजनामा निक्षेपकर्ताले पाँच वर्ष १० महिनादेखि १९ वर्ष १० महिनासम्म मुद्रती खातामा रकम जम्मा गरेअनुसार डबलदेखि १० गुणासम्म निक्षेप रकम फिर्ता पाउने जनाइएको छ। निक्षेपकर्ताले आफूले निक्षेप गरेको रकमको ८० प्रतिशतबाबर रकम कर्जासमेत लिन सक्ने बैंकले उल्लेख गरेको छ।

बैंकले रेमिटान्स खाता खोल्ने ग्राहकलाई सबैमन्दा बढी दरमा ब्याज दिने जनाएको छ। त्यसपछि धेरै ब्याज पाउनेमा व्यक्तिगत ग्राहक र त्यसपछि संस्थागत ग्राहक रहेको उल्लेख छ। बैंकले समय तोकेर निश्चित समयमा दुई, तीन, चार त्रुटी क्रमसः १० गुणासम्म रकम फिर्ता पाउने जनाएको छ। यसअधि बैंकले पाँच वर्षसम्म कुल ८४ लाख रुपैयाँसम्मको छि सुनिश्चित गर्न विभिन्न फाइदासँगै सर्वाधिक उच्च ब्याजदर, तीन सिस्म्बन्धी सर्वश्रेष्ठ फाइदा, तीन कर्जासम्बन्धी फाइदा र १८ अन्य सर्वश्रेष्ठ फाइदा गरी कुल २४ प्रकारको फाइदा रहेको सर्वश्रेष्ठ बचत खाता सञ्चालनमा ल्याएको थियो। उक्त योजनामा ग्राहकको उत्साहजनक सहभागिता रहेको र उनीहरूलाई प्रोत्साहन गर्न थप योजना ल्याएको बैंकले उल्लेख गरेको छ।

आमजनमानसको बैंकिङ आवश्यकता, चाहना तथा अपेक्षालाई समुचित पहिचान गरी तथा बजारको सूक्ष्म रूपको अध्ययन र विश्लेषण गरी निक्षेप योजना ल्याएको बैंकको दाबी छ। निरन्तर रूपमा थप ग्राहकमैत्री, प्रभावकारी तथा बैंकिङ क्षेत्रकै सर्वश्रेष्ठ फाइदाले भरिपूर्ण हुने सुनिश्चित गर्दै जाने नीति तथा रणनीतिअनुरूप बैंकले यसअधि लिएर आएको निक्षेप खातामा पाइने फाइदामन्दा अर्थ बढी फाइदाहरू रहेको अर्थात मौज्दातको रकममा १० गुणा रकम फिर्ता हुने सर्वश्रेष्ठ १० गुणा मुद्रती योजना' ल्याइएको बैंकले जनाएको छ। हाल बैंकले देशभरमा तीन सय ५९ शाखा, चार सय ७३ एटिएम, एक सय दुई विस्तारित काउन्टर बचत तथा ८१ वटा शाखा रहितबैंकिङमार्फत बैंकिङ सेवा प्रदान गर्दै आएको जनाएको छ।

● सिटिजन्स बैंकका ग्राहकले होटेल हिमालयन भिल्लामा छुट पाउने

सिटिजन्स बैंक इन्टरनेसनल लिमिटेड र निक्षेपकर्ताले होटेल हिमालयन भिल्ला प्रालीबीच सिटिजन्स बैंकका कार्डवाहक ग्राहकलाई विशेष छुट दिने समझदारी भएको छ। बैंकका कार्डवाहक ग्राहकले उक्त होटेलमा लिएको सेवा-सुविधाको शुल्कमा ५० प्रतिशतसम्म छुट पाउने समझदारी भएको हो।

यस किसिमको सहकार्यबाट बैंकका ग्राहकहरू लाभान्वित हुने बैंकले विश्वास व्यक्त गरेको छ। बैंकले हालसम्म कार्ड नभएका आफ्ना ग्राहकलाई तत्कालै नयाँ कार्ड उपलब्ध गराउन सिटिजन्स इन्स्टर्ट यान्त कार्डको व्यवस्थासमेत गरेको जनाएको छ।

त्यसैगरी बैंकले विभिन्न बचत खातामा आफ्ना कार्डवाहक ग्राहकको सुविधालाई ध्यानमा राखी नेपालभित्रका जुनसुकै बैंकको एटिएमबाट पैसा निकाल्दा शुल्क नलाग्ने व्यवस्था गरेको जनाइएको छ। हाल बैंकले देशभरमा एक सय ७६ शाखारहित बैंकिङ इकाइमार्फत सेवा दिइरहेको जनाएको छ।

● आइएमई पे एपबाट नेपाल लाइफको छि शुल्क भुक्तानीमा क्यासब्याक

मोबाइल ब्यालेट 'आइएमई' पेले नेपाल लाइफ इन्स्योरेन्स कम्पनीको शुल्क भुक्तानी गर्दा सेवाग्राहीले क्यासब्याक पाउने भएका छन्।

आइएमई पे एपको 'प्रिमियम तिर्है', क्यासब्याक पाँच अफरअन्तर्गत यो सुविधा ल्याइएको हो। उक्त एपबाट नेपाल लाइफको छि किस्ता भुक्तानीमा ग्राहकले तिरेको मूल्यको शून्य दशमलव पाँच सय रुपैयाँसम्म क्यासब्याक पाउने अफर ल्याएको हो। यसका साथै हरेक दिन एक विजेताले दुई चन्द्रागिरि केबलकार टिकट जिल सबैने कम्पनीले जनाएको हो।

आइएमई पे हालसम्म नेपालको २३ वटा छि प्रदायकको भुक्तानी साफेदार बन्न सफल भएको जनाइएको छ। नेपाल लाइफको शिशुलक भुक्तानीमा ल्याइएको क्यासब्याक योजनामार्फत अर्थ बढी ग्राहकलाई डिजिटल माध्यमद्वारा कुनै पनि भुक्तानी गर्ने प्रेरित गराउने कम्पनीले विश्वास व्यक्त गरेको छ। यस योजनामा सहभागी हुनका लागि प्रयोगकर्ताको केवाइसी रुपूर्ण भएको हुनुपर्ने जनाइएको छ। त्यस्तै, प्रयोगकर्ताले छि किस्ताको भुक्तानी तोकिएको दिनभित्र वा तोकिएको दिनको सात दिनसम्ममा गरिसकेको हुनुपर्ने जनाइएको छ।

● कुमारी बैंकका ग्राहकले माया मेट्रो अस्पतालमा छुट पाउने

कुमारी बैंक लिमिटेडका ग्राहकले धनगढीको माया मेट्रो अस्पतालमा उपचार गराउँदा विशेष छुट दिने सम्भन्धमा बैंक र अस्पतालबीच सम्झौता भएको हो।

सम्झौताअनुसार कुमारी बैंकका ग्राहकले उक्त अस्पतालबाट सेवा लिएबापत कुनै पनि भुक्तानी कुमारी बैंकको डेबिट र क्रेडिट कार्ड प्रयोग गर्दा ल्याब, अल्ट्रासाउण्ड, इकोकार्डियोग्राम, इन्झोसकोपी, बेड चार्जमा १० प्रतिशत छुट र ओटी, एम्बुलेन्स सेवामा पाँच प्रतिशत छुट प्राप्त गर्न सक्ने जनाइएको छ। यस सुविधाबाट सेवाग्राहीले गुणस्तरीय सेवा प्राप्त गर्नुका साथै अधिकतम लाभसमेत प्राप्त गर्ने बैंकले विश्वास व्यक्त गरेको छ। बैंकले हाल देशभरमा एक सय १७ शाखा, एक सय ८६ एटिएम, ४५ शाखारहित बैंकिङ तथा २४ एक्सटेन्सन काउन्टरमार्फत सेवा दिइरहेको जनाएको छ।

● सानिमा जनरलको विशेष साधारणसभा

सानिमा जनरल इन्स्योरेन्स लिमिटेडको विशेष साधारणसभाले सञ्चालक समितिलाई भविष्यमा कुनै निर्जीवन छि कम्पनीसँग एक-आपसमा गान्धे-गाभिने तथा प्राप्ति गर्ने अधिकार दिएको छ। काठमाडौंमा भएको विशेष साधारणसभाले मर्जरसम्बन्धी सम्पूर्ण आवश्यक प्रक्रिया पूरा गर्न अखियारी प्रदान गरेको हो।

● महँगी नियन्त्रण गर्न देशव्यापी बजार अनुगमन गरिने

सरकारले महँगी नियन्त्रणका लागि देशव्यापी बजार अनुगमन गर्ने भएको छ। संघ, प्रदेश, जिल्ला प्रशासन र स्थानीय तहका सबै संयन्त्र परिचालन गरेर बजार अनुगमन गर्ने निर्णय भएको उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्तिमन्त्री दिलेन्प्रसाद बढूले जानकारी दिए।

वाणिज्य मन्त्रालयद्वारा आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा मन्त्री बढूले इन्थनको मूल्य बढेपछि खाद्यान, औषधि र सेवाको मूल्यमा गरिएको मूल्यवृद्धि र उपभोक्तालाई राहत दिन यस्तो निर्णय गरिएको बताए। वाणिज्य मन्त्रालयले तयार पारेको १० बुँदामा सबै स्थानीय तहसँग समन्वय गरी एकैसमयमा बजार अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउने र सम्बन्धित प्रदेश मन्त्रालयको समन्वयमा अधि बढाइने निर्णय गरेको छ। त्यसैगरी, उपभोक्ता संरक्षण विभागले उपभोक्ता संरक्षण अधिकृतस्तरका कर्मचारीलाई उपभोक्ता संरक्षण अधिकृत तोक्ने व्यवस्था मिलाउने मन्त्रालयको तयारी रहेको छ।

त्यसैगरी बैंकले विभिन्न बचत खातामा आफ्ना कार्डवाहक ग्राहकको सुविधालाई ध्यानमा राखी नेपालभित्रका जुनसुकै बैंकको एटिएमबाट पैसा निकाल्दा शुल्क नलाग्ने व्यवस्था गरेको जनाइएको छ। हाल बैंकले देशभरमा एक सय ७६ शाखा, एक सय २८ एटिएम र १६ शाखारहित बैंकिङ इकाइमार्फत सेवा दिइरहेको जनाएको छ।

● ग्लोबल आइएमईको निःशुल्क महिला स्वास्थ्य शिविर

ग्लोबल आइएमई बैंक लिमिटेडले विभिन्न ६ स्थानमा निःशुल्क महिला स्वास्थ्य शिविरको आयोजना गरेको छ। बैंकले 'ग्लोबल आइएमई' निःशुल्क भुक्तानीमा

कपोरेट

स्वस्थ नारी पहल अभियान'अन्तर्गत लुम्बिनी, कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा स्वास्थ्य शिविर आयोजना गरेको हो।

पश्चिम रुकुमको मुसीकोट नगरपालिका-७ मा रहेको साँख स्वास्थ्य चौकी, सुर्खेतको वीरेन्द्रनगर नगरपालिका-१६ मा रहेको सानीलेख स्वास्थ्य चौकी, बैतडीको पञ्चेश्वर गाउँपालिका-५ मा रहेको गिरेगाडा स्वास्थ्य चौकी, ढोटीको पूर्वीचौकी गाउँपालिकामा रहेको सानागाउँ स्वास्थ्य चौकी, दार्बुलाको महाकाली नगरपालिका-७ मा रहेको धाप स्वास्थ्य चौकी र दैलेखको नारायण नगरपालिका-५ मा रहेको त्रिवेणी स्वास्थ्य चौकीमा स्वास्थ्य शिविर आयोजना गरेको बैंकले जनाएको छ। स्वास्थ्य शिविरमा स्त्रीरोग विशेषज्ञहरूले सात सय ५७ जना महिलालाई स्त्रीरोगसम्बन्धी विभिन्न सेवाहरू निःशुल्क रूपमा उपलब्ध गराएको जनाइएको छ।

स्वास्थ्य शिविर नेपाल परिवार नियोजन संघको प्राविधिक सहयोग तथा सम्बन्धित गाउँपालिका-नगरपालिकाको समन्वयमा आयोजना गरेको उल्लेख छ। शिविरमा मह

